

фінансових втрат або управлінських помилок. По-третє, практична користь рекомендацій: аудиторський звіт має не лише констатувати факти, а й пропонувати шляхи оптимізації витрат, зниження ризиків та підвищення ефективності управління.

Отже, аудит і ревізія виконують не лише контрольну функцію, а й стають чинниками стратегічного розвитку підприємства. Вони сприяють формуванню фінансової стабільності, підвищують ефективність економічної діяльності та створюють умови для довгострокової конкурентоспроможності. У сучасних умовах їх значення зростає, адже якісний фінансовий контроль є фундаментом успішного функціонування бізнесу, а цифрові технології роблять його більш гнучким, оперативним і результативним.

Інформаційні джерела

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV // Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

УДК 657.6:005.35

І.М. Назаренко, д-р екон. наук, проф. (СНАУ, Суми)

РОЗВИТОК АУДИТОРСЬКОЇ ПРАКТИКИ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ОBOB'ЯЗКОВИХ ЗАВДАНЬ ІЗ НАДАННЯ ВПЕВНЕНOSTІ ЩОДО ЗВІТНОСТІ ІЗ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У сучасних умовах глобалізації, посилення екологічних викликів та соціально-економічних трансформацій зростають вимоги до прозорості діяльності бізнес-суб'єктів. Відповідно, тенденції корпоративного управління орієнтовані не лише на фінансові результати, а й на оцінку екологічних, соціальних та управлінських аспектів (ESG-показників), що безпосередньо впливає на репутацію, інвестиційну привабливість і довгострокову стійкість підприємств. Ключовим інструментом забезпечення прозорості, підзвітності та довіри між бізнесом, суспільством і державою є звітність із сталого розвитку.

На рис. 1 узагальнено в розрізі категорій підприємств терміни запровадження подання корпоративної звітності із сталого розвитку.

У проєкті змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» передбачено, що звітність із сталого розвитку подається разом з фінансовою звітністю і є її невід'ємною частиною. Нова звітність стосується: великих підприємств та материнських компаній великих груп; середніх та малих підприємств, цінні папери яких допущені до торгів на регульованому ринку капіталу.

ТЕРМІНИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПОДАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ ЗВІТНОСТІ ІЗ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В РОЗРІЗІ КАТЕГОРІЙ ПІДПРИЄМСТВ ВІДПОВІДНО ДО ДИРЕКТИВИ (ЄС) 2022/2464

- з 1 січня 2024 р. - для підприємств, на які поширюється дія Директиви про нефінансову звітність 2014/95/ЄС
- з 1 січня 2025 р. - для великих підприємств
- з 1 січня 2026 р. - для зареєстрованих малих та середніх підприємств
- з 1 січня 2028 р. - для підприємств за межами ЄС, які мають філії/дочірні підприємства

Рисунок 1 - Терміни запровадження подання корпоративної звітності із сталого розвитку в розрізі категорій підприємств відповідно до Директиви (ЄС) 2022/2464

**Джерело: складено автором за матеріалами [3].*

Відповідно, нові правила впроваджуватимуться поетапно: великі підприємства та материнські підприємства великої групи, які мають понад 500 працівників – звітують у 2028 році, інші великі підприємства та материнські підприємства великої групи – у 2029 році, середні та малі підприємства з цінними паперами на біржі – у 2030 році [2].

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВІДПОВІДЬ НА ПОТРЕБИ АУДИТУ ЗВІТНОСТІ ІЗ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

- Розширення термінологічного апарату (наприклад, введення термінів «аудит звітності зі сталого розвитку», «спільне виконання обов'язкових завдань з надання впевненості щодо звітності із сталого розвитку», «звіт з обов'язкового надання впевненості щодо звітності із сталого розвитку», «ключовий партнер обов'язкового завдання з надання впевненості щодо звітності із сталого розвитку» та ін.)
- Аудитор, який надає послуги з аудиту звітності із сталого розвитку повинен мати статус «аудитор зі сталого розвитку», підтвердити кваліфікаційну придатність для надання впевненості щодо зазначеної звітності, а також бути включеним до відповідного розділу реєстрів аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності
- Процес аудиторської перевірки звітності із сталого розвитку повинен базуватися як на урахуванні норм міжнародних стандартів аудиту, так і міжнародних стандартів надання впевненості щодо звітності із сталого розвитку
- Результати аудиту мають бути узагальнені у підсумковій документації (наприклад, Звіт з обов'язкового надання впевненості щодо звітності із сталого розвитку)
- Необхідно розробити систему забезпечення ефективного контролю якості аудиторських процедур, які виконують відповідні суб'єкти аудиторської діяльності, що спрямовані на перевірку звітності із сталого розвитку діяльності

Рисунок 2 - Основні тенденції трансформації аудиторської діяльності у відповідь на потреби аудиту звітності із сталого розвитку

**Джерело: складено автором за матеріалами [1].*

У цьому контексті традиційна фінансова звітність уже не забезпечує повного уявлення про реальний стан і перспективи розвитку підприємства, оскільки не враховує екологічних, соціальних та управлінських аспектів його діяльності. Саме тому аудит звітності із сталого розвитку виступає ключовим інструментом перевірки достовірності, релевантності та повноти розкриття такої інформації. Актуалізація досліджуваної проблематики формує базис для змін в аудиторській діяльності (рис. 2).

Резюмуючи результати досліджень, доцільно зазначити, що на сьогодні аудит звітності із сталого розвитку набуває стратегічного значення, а аудиторська діяльність поступово переходить від традиційної фінансової спрямованості до комплексного оцінювання сталості бізнесу, що включає фінансова, екологічні, соціальні та управлінські аспекти.

Інформаційні джерела

1. Порівняльна таблиця до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» щодо запровадження звітності із сталого розвитку». URL: <https://surl.li/mxyqgr>.

2. Проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо запровадження звітності із сталого розвитку». URL: <https://surl.li/mxyqgr>.

3. Стратегія запровадження підприємствами звітності із сталого розвитку : розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2024 р. № 1015-р. URL: <https://surli.cc/fswiln>.

УДК 657.471

І.Т. Райковська, канд. екон. наук, доц. (ККІБП, Київ)

О.Ю. Муравський, докт. філос. за спец. «Облік і оподаткування» (ККІБП, Київ)

НАПРЯМИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЩОДО АУДИТУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

У сучасних умовах глобалізації та інтеграції Україна прагне до наближення свого законодавства до європейських стандартів у різних галузях, зокрема в освіті. Сьогодні актуальною є гармонізація освітнього законодавства у сфері підготовки фахівців з аудиту бізнес-процесів суб'єктів господарювання. Врахування кращих міжнародних практик і забезпечення відповідності вимогам Європейського Союзу сприятимуть підвищенню професійного рівня українських аудиторів та їхній інтеграції у міжнародну професійну спільноту.

Одним із ключових аспектів гармонізації є створення системи освіти, що відповідає вимогам Європейського простору вищої освіти (ЕНЕА). Це включає застосування сучасних підходів до формування навчальних програм,